

04 APR 2012

POLITIET

Det kongelige justis- og beredskapsdepartement

Deres referanse
201000188

Vår referanse
2009/00427-9 000

Dato
30.03.2012

HØRINGSINNSPILL - FORSKRIFTER TIL POLITIREGISTERLOVEN

Politiets data- og materieltjeneste (PDMT) har gått gjennom resterende deler av forskriften. Nedenfor følger våre kommentarer og innspill.

GENERELT

PDMT ønsker å bidra til at forskrift til Politiregisterloven blir mest mulig tidløs. Det vil si at informasjonsbehandlingen er nøytral i forhold til om det er manuelle eller elektroniske rutiner, papir eller digital informasjon. Videre at forskriften ikke bidrar til å konservere dagens IKT løsninger og funksjoner, men støtter opp under videre utvikling og forbedring.

Det som behandles manuelt i dag, kan være elektronisk i morgen. Rett bruk av begrep er viktig for å oppnå tidløshet. Nedenfor følger noen eksempler på begrep som vi anbefaler byttet ut.

- § 41-5 "Meldingen kan sendes elektronisk dersom sikkerhetstiltakene er tilfredsstillende" – det bør forsettes at etablering av elektronisk meldingsformidling har gjennomført de sikkerhetsmessige vurderinger. Postforsendelser er neppe tryggere mhp kryptering, sporbarhet etc?
- § 46-10 "For verifisering av identitet, kan utlevering skje ved elektronisk overføring." – som i forrige punkt
- § 55-6 "Slik formidling kan skje ved elektronisk overføring"- som i forrige punkt.
- § 66-2, punkt 3 "elektronisk søk: en direkte adgang til en elektronisk database i et annet organ hvor resultatet av søket fremgår helt elektronisk," – Forslag: søk: direkte søk i et annet organs datakilde
- Kapittel 48 Elektronisk straffesaksjournal" – Forslag: Elektronisk tas bort
- § 17-3, tredje ledd, "Den behandlingsansvarlige avgjør om innsyn gis i form av utskrift eller om det gis et skriftlig utdrag av de registrerte opplysningene." – Utsagnet kommer to ganger og begrenser adgangen til å levere informasjon elektronisk i fremtiden, forslag: Den behandlingsansvarlige avgjør om innsyn gis i form av direkte eller redigert utdrag av de registrerte opplysningene.

POLITIETS DATA- OG MATERIELLTJENESTE

- § 27-1, første ledd ”Fornærmede og etterlatte kan kreve utskrift av rettsbøker” – foreslår at utskrift byttes med kopi.

Begrepet elektronisk benyttes opp mot 50 ganger i forskriften. Det foreslås en gjennomgang og omformulering slik at bruk av begrepet tas ut eller minimaliseres.

Begrepet utskrift benyttes opp mot 30 ganger i forskriften. Det foreslås en gjennomgang og omformulering slik at begrepet benyttes i minst mulig grad, eller tas helt ut.

På noen områder er forskriften meget detaljert, og kan føre til at intensjonen med forskriften blir borte. Eksempler på dette er

- Del 4, reguleringer som direkte påvirker hvordan politiets IKT løsninger skal fungere ved å si at systemer skal dubleres slik at sperrede opplysninger fysisk kan flyttes.
- Del 7, fysisk behandling av saksmapper

Dette er nærmere behandlet under respektive deler.

DEL 3: TILGANG, UTLIVERING OG TAUSHETSPLIKT

Underretningsplikten beskrevet i kapittel 10 er i stor grad basert på at mottaker skal agere. Det er derimot ikke tilfelle med alle de interne underretningene iht. § 10-12 Underretning til Kripos. Det er viktig å skille på om man ønsker et tiltak som følge av underretning eller om det er en ren opplysning som bare skal være tilgjengelig for mottaker.

Underretningene i § 10-12, er et resultat av dagens samhandling mellom politiets IKT løsninger. Flere av underretningene ville sannsynligvis ikke vært regulert i forskriften dersom informasjonen hadde tilflytt/vært tilgjengelig for Kripos gjennom et register eller saksbehandlingsløsning. Underretningene er en kopi av det som registreres i dagens løsninger og som reguleres i flere av registrene under Del 11 (Reaksjonsregister, personidentifiseringsregister etc.).

Behovet for mange underretninger vil bortfalle med ny løsning (Straffesaksprogrammet), da opplysningene umiddelbart blir tilgjengelige og det kan sendes varsel i tilfeller det kreves en aksjon. Spørsmålet er om forskriften skal ta høyde for god samhandling og informasjonsflyt i etaten eller konservere dagens rutiner.

DEL 4: INFORMASJONSPLIKT, INNSYN, RETTING, SPERRING OG SLETNING

I § 15-2 sies det at

”Opplysninger som er sperret skal holdes atskilt og kan ikke lenger lagres der de opprinnelig var registrert. Den behandlingsansvarlige kan bestemme om sperrede opplysninger skal lagres i et eget register eller om de skal avleveres til Arkivverket.”

Reguleringen her er svært detaljert. En slik regel vil være svært ressurskrevende dersom behandlingsansvarlig velger å dublere registeret for fortsatt å ha informasjonen tilgjengelig. Videre vil informasjonen tas ut av sin kontekst og opplysningene vil mangle nødvendig sammenheng og notoritet. Ved å sette punktum etter ”atskilt” åpnes det for bruk av logisk skille, uten å måtte trekke angjeldende data ut av en database.

DEL 7: NÆRMERE OM BEHANDLING AV OPPLYSNINGER I STRAFFESAKER

§ 25-3 omhandler behandling av de papirbaserte saksmappene, oppbevaring og arkivering av disse. Selv om eldre lover og forskrifter i stor grad er basert på papirsaksbehandling, er det lite hensiktsmessig å videreføre dette. I dag legger teknologien til rette for helelektronisk saksbehandling og fysisk saksmappe vil det ikke være behov for. Lovverket bør innrettes i forhold til dette. Eksempelvis sies det at gitte personsensitive dokumenter (personalrapport etc.) skal arkiveres særskilt. Dette gjelder papirversjonen, men skal det også gjelde den elektroniske versjonen? Er det hensiktsmessig å trekke ut disse dataene og arkivere dem et annet sted enn i BL?

§ 26-2 sitt innhold er ikke lett tilgjengelig, og det bør tilstrebes å uttrykke skillet mellom straffesaksdokumentene og øvrige interne dokumentene bedre. Er straffesaksdokumenter de dokumenter som er fremlagt for retten og intet mer? I de tilfeller disse dokumentene har uttrekk fra andre dokumenter, er da de andre dokumentene også innlemmet i begrepet? Eksempelvis del av; stort databeslag fra en bedrift eller privat PC, videoavhør, telefontrafikk, dialog i sosiale medier etc.

Utlevering av opplysninger er behandlet i forskriftens Del 3, § 9. Del 7 § 27 innfører i tillegg begrepene gjennomsyn, utlån og kopi. Det er viktig at disse begrepene defineres, da det er vanskelig å se forskjellen.

Gjennomsyn tolkes slik at vedkommende må stille i politidistriktet for å se sakens dokumenter. Utlån tolkes til at sakens dokumenter lånes ut, men at den som låner ikke har rett på en egen kopi. Ved utlån kan man ikke være sikker på om lånetager tar kopier (papirbaserte eller elektroniske) av saken. Det vil si at utlån må sidestilles med å gi ut en kopi. Begrepene bør harmoniseres med det som benyttes tidligere i forskriften. I en fremtidig løsning vil man tilbys innsyn elektronisk og tidsbegrenset, og at alle utleveringer er sporbare gjennom vannmerking etc.

Begrepet ”utskrift” benyttes ofte i Del 7, og det stilles spørsmål ved om forskriften skal an vise hvordan skriftelig informasjon skal formidles. Begrepet utskrift bør fjernes gjennom hele kapitlet. Videre oppfattes forskriften som om den forholder seg til elektronisk straffesaksbehandling som unntak mer enn regelen.

DEL 10: MELDEPLIKT, TILSYN OG PERSONVERN RÅDGIVERORDNING

§ 41-1 Meldeplikt

I høringsnotatet uttrykkes det at saksbehandlingsløsninger ikke er innrettet slik at man kan søke på personopplysninger og er dermed ikke et register i lovens forstand. Dette er en foreldet oppfatning, noe som kommenteres ytterligere under Del 11.

§ 41-2 Unntak fra meldeplikten

I høringsnotatets unntak nr 3 drøftes etablering av ad hoc sammenstillinger fra forskjellige register. Slike sammenstillinger er et uttrykk for et behov, som i de fleste tilfeller blir permanent.

Lokale sammenstillinger har et stort omfang og har flere uheldige sider. Informasjon fra flere register sammenstilles, de berikes med ”eksterne” opplysninger uten at dette dokumenteres. Opplysninger er ferskvare og blir raskt utdatert. Endringer fra kilderegistrene kommer ikke med og risikoen for å ta beslutninger på feil grunnlag er

tilstede. Lokale sammenstillinger har sjelden logging av hvem som behandler opplysningene når og hvordan. Tilgangen, retting, sletting etc vil ikke være styrt i samme grad som et register som har meldeplikt.

Det er et stort problem i dag at det ikke finnes et sentralt levert produkt som kan tilfredsstille behovene. Politiet er totalt avhengig av å kunne analysere sin egen informasjon, store databaseslag etc. for å kunne drive effektiv kriminalitetsbekjempelse. Å forby lokale sammenstillinger vil påvirke politiets arbeid negativt. På en annen side er det viktig at lokale sammenstillingene forholder seg til loven for å sikre et minimum av notoritet og etterrettelighet. Av sikkerhetsmessige hensyn anbefales det at det innføres meldeplikt for lokale sammenstillinger. En slik meldeplikt vil sette fokus på behovet og dermed insitamentet for å etablere sentrale løsninger.

En del analyser, statistikker og rapporter gjøres primært i politiets datavarehus (PAL), men her støttes i liten grad sammenstilling av informasjon fra flere kilder. Datavarehusene behandlingen antas regulert gjennom kildesystemene.

DEL 11: FORSKRIFTER TIL POLITIETS REGISTRE

Generelt

Bruk av informasjon til politiets forvaltningsvirksomhet er kun nevnt for staffesaksjournalen og politioperativt system. Temaet er behandlet i forskriftens §9-5 og kunne vært utelatt i de spesifikke forskriftene. Alternativt bør man vurderer hvilke andre register det er behov for å søke i. Det er nærliggende å anta at det vil være behov for reaksjon og etterlysning.

Kripos har behandlingsansvaret for de fleste registrene og de har lang erfaring med denne rollen. Det kan likevel fremstå noe underlig at de skal ha behandlingsansvar for områder de ikke arbeider med eller løsninger de ikke benytter.

Alle opplysninger vil være gjenstand for bruk i statistikker og analyser. Tema er kun berørt for tre av registrene. Dette er en form for behandling, og i de tilfeller det ikke er tatt med i forskriften, må det ikke bli en hindring for slik behandling. Innefor statistikk, analyse og rapportering må man ta høyde for en sammenstilling av informasjon fra flere register både knyttet til kriminalitetsbekjempelse men også for ledelse og styring.

§ nn-n Retting, teksten er tydeligvis kopiert og navnet på registeret er ikke rettet opp. Gjelder for Kapittel 50 Savnetregisteret, Kapittel 51 Etterlysningsregistre, Kapittel 54 Arrestjournal og opptak av lyd og bilde i politiarrest og Kapittel 55 Grensekontrollregisteret.

Samtlige registerforskrifter har lister over opplysninger som skal behandles. Slike lister er aldri uttømmende og blir raskt foreldet. Mer generelle formuleringer kunne i mange tilfeller vært en fordel. Eksempler er gitt under Kapittel 44 Reaksjonsregister.

Kapittel 44 Reaksjonsregisteret

Som nevnt innledningsvis vil lister over opplysninger for behandling raskt utdateres. Under behandling av opplysninger, første ledd, punkt 9 savnes beslutning i konfliktråd. I andre ledd punkt 1 savnes brudd på vilkår, og til sist besøksforbud.

Dersom mer generelle formulering benyttes, vil behovet for endringer i forskriften reduseres. Innføring av nye reaksjonsformer vil likevel være dekket. Eksempelvis:

1. Strafferettslige reaksjoner definert i straffeloven som følge av avgjørelser tatt i politi, påtale, domstol og kriminalomsorg.
2.

Andre punkter som ikke er iht straffeloven, eksempelvis vegtrafikkloven kan tilføyes.

Kapittel 48 Elektronisk straffesaksjournal

Straffesaksjournalen og saksbehandlingsløsningen BL er to sider av samme sak og vil ikke operere alene. Begge inneholder personopplysninger som det kan søkes på, og opplysningene benyttes videre i datavarehus som grunnlag for rapporter og statistikker.

Som nevnt under Del 10, er oppfatningen i tidligere utredninger foreldet, hva gjelder behandling og bruk av opplysningene innefor straffesaksbehandlingen. Denne behandlingen skiller seg ikke nevneverdig fra øvrige registre og burde reguleres.

Kapittel 49 Personidentitetsregisteret

Området som beskrives under dette register er i realiteten en sammenstilling av informasjon fra forskjellige elektroniske og manuelle registre. Skal man trekke ut beslutninger fra alle andre registre og behandlinger og legge de i et eget register for å oppfylle forskriften, eller skal saksbehandlingsløsninger og registre som eksisterer eller opprettes, avkreves en sammenstilling av informasjon som det her er listet opp. § 49-11 Sletting, ”Opplysninger skal slettes samtidig med at opplysninger slettes i det registeret vedkommende er registrert”, kan indikere at man vil ha et eget fysisk register.

Ulemper ved å etablere et ”kopiregister” er som følger:

- Opplysninger trekkes ut av sin sammenheng og gir et dårligere grunnlag for å opplyse om en persons identitet
- Notoritet forsvinner
- Dublering av informasjon og dobbelt vedlikehold er ressurskrevende og er en fare for inkonsistens mellom kilde data og kopiregister.
- Forskriften legger sterke føringer for hvordan politiets løsninger skal utformes i fremtiden.

Regulering av et personidentitetsregister frarådes på det sterkeste. Alternativet er at det må stilles krav om at denne type informasjon skal kunne sammenstilles fra kildedataene. Dersom slik sammenstilling må reguleres, må alle indikasjoner om et fysisk register fjernes ref §49-11.

Kapittel 51 Etterlysningsregistre

Etter vår oppfatning er formålet noe snevert. Etterlysninger bør dekke både nasjonale og internasjonale etterlysninger.

§ 51-7 Utlevering, andre ledd, tilgjengeliggjøring for allmennheten, vil medføre at alle uttak av lister må avvikles. Kravet om oppdatert og korrekt vil kreve kontinuerlig oppdatering av informasjonen som gjøres tilgjengelig.

Kapittel 52 Trafikkdata i straffesak

§ 52-10 Informasjonssikkerhet og internkontroll

Bestemmelsene i politiregisterloven §§ 15, 16 og § 17 og del 9 i forskriften kommer til anvendelse. Opplysningene som behandles her dekker både åpen og skjult etterforskning og det kan med fordel henvises til øvrig lovgiving som regulerer sikkerhet.

Kapittel 53 Politioperativt system og lydlogg

I fremtidens operative tjeneste vil lyd transformeres til tekst for å lette loggføring. Dette vil/kan kreve avklaringer ift sletteregler da disse er forskjellige for vaktjournalen og lydloggen.

Kapittel 55 Grensekontrollregisteret

§ 55-4 Opplysninger som kan registreres

I grensekontrollregisteret kan det registreres opplysninger som er nødvendig til formål som nevnt i § 55-1, herunder opplysninger om aliasnavn. Det kan virke som om alias er overflødig, da et slikt navn i liten grad vil fremkomme ved grensekontroll.

Manglende forskrifter

Det er laget egne forskrifter for arrestovervåking og lydlogg. Spørsmålet er om det også skal være en forskrift for videoavhør. Personopplysninger på dette mediet må ansees om svært sensitive.

Antihvitevaskingsfunksjoner i politiet er regulert i egen lov. Er usikker på noe om dette området skal være utenfor eller dekkes av politiregisterforskriften. Kapittel 47

Kriminaletterrettingsregistret dekker i stor grad området, bortsett fra opplysninger om de økonomiske transaksjoner. Økonomiske transaksjoner har noen av de samme egenskapene som Trafikkdata i straffesak.

Disaster Involvement Register (DIR) er innkjøpt for politiet. Heller ikke dette området kan vi se er regulert. Skadested i Politioperativ løsning vil ha overlappende behandlinger.

Automatisk trafikk kontroll behandler personopplysninger og det er uklart hvem av forskriftene som dekker denne.

Med hilsen

Kjersti Fossan
Faggrupeleder

Saksbehandler:
Bente Bergh
Tlf: 90918976